

KRONIKA

Chronicle of Events

*Marjeta Ciglenečki, Ptuj***SLOVENSKO UMETNOSTNOZGODOVINSKO DRUŠTVO
POROČILO O DELU V LETU 2005**

V letu 2005 smo izgubili tri slovenske umetnostne zgodovinarje. 1. marca 2005 je po hudi bolezni preminila Marija Planinc, naša draga Mica, ki je dolga leta v Jakopičevi galeriji skrbela za društveni arhiv in nudila zavetje za marsikatero društveno prireditev. Sredi poletne vročine in v zadnji fazi priprav na pregledno razstavo najnovejše likovne tvornosti na Slovenskem je nepričakovano odšel Igor Zabel, kustos v Moderni galeriji v Ljubljani in izjemen poznavalec sodobnih likovnih tokov. 4. oktobra 2005 pa je umrl akademik dr. Marijan Zadnikar, izjemen poznavalec romanske, zlasti monastične arhitekture. Spomin na akademika Zadnikarja smo skupaj s predstavniki Ministrstva za kulturo, Zavoda RS za varstvo kulturne dediščine in Slovenskega konservatorskega društva počastili na žalni seji, ki je bila 17. oktobra 2005 v pritlični dvorani Ministrstva RS za kulturo.

Zadnji občni zbor SUZD, ki pa ni bil volilni, je bil 19. novembra 2004 v stavbi Mestne občine Kranj, katere avtor je Edo Ravnikar. Uvodna predavanja so bila namenjena Ravnikarjevi arhitekturni dediščini (Maruša Zorec, u.d.i.a., dr. Nataša Koselj, mag. Gojko Zupan, Eva Pezdíček), sicer pa so nas kranjski kolegi ljubeznivo popeljali še v obnovljeno Prešernovo hišo in na ogled obnovitvenih del v župni cerkvi sv. Kancijana.

Leto 2005 smo člani SUZD pričeli z družabnim srečanjem v Narodni galeriji, kjer nas je po razstavi *Mojster HGG* vodila kolegica Blaženka First, urednik *Zbornika za umetnostno zgodovino*, dr. Samo Štefanac, pa je zbranim predstavil zadnjo številko društvene revije.

Za leto 2005 je bil delovni načrt podoben programu za leto 2004, le nekoliko smo ga razširili:

1. Izdaja *Zbornika za umetnostno zgodovino*
2. Izdaja slavnega zbornika za prof. dr. Špelco Čopič
3. Podelitev Cankarjeve nagrade in priznanj
4. Ekskurzije
5. Posvet oz. predstavitev revitalizacije dvorca Hof (Schlosshof) v Avstriji
6. Strokovna predavanja
7. Spletna stran

Ad 1

Zbornik za umetnostno zgodovino (XLI) je prišel iz tiskarne tik pred društvenim občnim zborom. Zbornik financirata Ministrstvo za znanost in visoko šolstvo ter Ministrstvo za kulturo. Na IO SUZD smo oblikovali in 4. aprila 2005 tudi soglasno potrdili *Poslovnik o delu uredništva revije Zbornik za umetnostno zgodovino*. Na isti seji smo za še en mandat, se pravi za

K R O N I K A

čas od leta 2005 do 2008 in za številke od XLI do XLIV, soglasno potrdili urednika, dr. Sama Štefanca. Iz uredniškega odbora je izstopil dr. Tine Germ, zato smo imenovali nadomestno članico, in sicer dr. Moniko Osvald, in uredniški odbor dodatno razširili še z dr. Matejo Kos.

Ad 2

Slavilni zbornik za prof. dr. Špelco Čopič se pripravlja za natis. Sredstva nam je odobrilo Ministrstvo za kulturo, vendar smo jih morali dograditi s sponzorskim denarjem. Urednica je Breda Ilich Klančnik, članice uredniškega odbora pa so: Jana Intihar Ferjan, mag. Sonja Klemenc in dr. Nadja Zgonik.

Ad 3

Podelitev Cankarjeve nagrade in priznanj je velik praznik za društvo. Člani komisije v letu 2005 so bili: predsednica Breda Ilich Klančnik ter člani dr. Stane Bernik, dr. Tine Germ, dr. Barbara Jaki in dr. Ana Lavrič. Člani so odločali o enem predlogu za Cankarjevo nagrado in o treh predlogih za Cankarjevo priznanje. Vsi predlogi so bili tudi sprejeti.

Cankarjevo nagrado za življenjsko delo je prejel redni prof. dr. Janez Höfler. Priznanje so prejele: Barbara Borčič za monografsko študijo o grafičnem opusu Bogdana Borčiča in za prispevek pri predstavljanju in uveljavljanju sodobnih likovnih praks; dr. Barbara Murovec za organizacijo posveta *Naloge in izzivi umetnostne zgodovine v 21. stoletju* ter za zasnovo in urejanje revije *Umetnostna kronika*;

Nina Pirnat Spahić za vsebinsko bogat in strokovno tehten program razstav v Cankarjevem domu v Ljubljani. Podelitev je potekala v Moderni galeriji v Ljubljani, nagrajenci pa so prejeli bronasti odlitek Cankarjeve biste po osnutku Mirsada Begića in bronaste odlitke z reliefno upodobitvijo Izidorja Cankarja po osnutku Draga Tršarja. O nagrajencih so poročali osrednji mediji v poglobitvenih terminih in z ustrezno pozornostjo na kulturnih straneh.

Komisija je IO SUZD predlagala še nekatere spremembe in dopolnitve *Pravilnika o podelitvi priznanj in nagrad Izidorja Cankarja*. Predlog se nanaša na bolj natančno opredelitev, za kakšne dosežke se podeljujejo nagrade in priznanja, na spremembo števila podeljenih nagrad in priznanj, na možnost uvedbe podeljevanja častnih priznanj, na bolj natančne razpisne pogoje, nagrade pa naj bi se po mnenju članov komisije podeljevale vsako leto. Prav okrog slednjega ni bilo enotnosti med člani IO, zato smo razpravo o spremembi pravilnika predstavili v naslednje koledarsko leto.

Naj na tem mestu še opozorim, da je bil 24. junija 2005 v Šmarju Sap pred tamkajšnjo osnovno šolo odkrit doprsni kip dr. Staneta Mikuža (1913–1985), ki je bil v tem kraju rojen. Izvrstna bronasta plastika je delo Mirsada Begića, za realizacijo podviga pa se je izjemno trudil Lojze Gostiša. Ob odkritju plastike, ki je doslej edini spomenik na prostem, postavljen v čast kateremu od slovenskih umetnostnih zgodovinarjev, sva govorila predsednica SUZD in dr. Milček Komelj.

Ad 4

Letošnja ekskurzija nas je vodila v Trst v muzej Revoltella na razstavo *Le opere d'arte di Capodistria, Isola, Pirano, trattenute in Italia (V Italiji zadržane umetnine iz Kopra, Isole, Pirana)*. Po razstavi nas je vodila dr. Sonja Hoyer, ki je veliko časa in energije posvetila prizadevanjem, da bi slovenska država umetnine pridobila nazaj. Za ekskurzijo je bilo veliko zanimanja, avtobus iz Ljubljane je bil poln.

Ad 5

Že iz lanskega leta velja obljuba, da bomo spremljali dokončanje obnove v dvorcu Hof v Avstriji, kjer smo bili gostje novembra 2004. Avstrijski kolegi (direktor Družbe za revitalizacijo gradov na Moravskem polju dr. Kurt Farasin, strokovna vodja del dr. Lieselotte Hanzl Wachter, vodja vrtov arhitektka Yvonne Kumlehn in tehnični vodja Günter Kvapil) so projekt predstavili 26. septembra v dvorcu Dornava. Prireditelji smo vključili v Dneve evropske kulturne dediščine in jo naslovili Plemiška bivanjska kultura – primera Schlosshof in Dornava. K organizaciji smo pritegnili tudi Slovensko konservatorsko društvo, finančno podporo pa je nudil Zavod RS za varstvo kulturne dediščine. Vabilu v Dornavo so se odzvali kolegi iz vse Slovenije, predstavnik Ministrstva za kulturo, predstavnica Ministrstva za gospodarstvo, domačini in številni novinarji. Sledilo je nekaj prispevkov na radiu, TV in v časnikih, ki so odprli vprašanje naše slabe organiziranosti pri skrbi za tovrstno dediščino. Naslednji dan smo goste popeljali na ogled gradov Štaten-

berg in Slovenska Bistrica (ljubeznivo nas je vodila kolegica Alenka Horvat iz ZVKD RS, Območna enota Maribor) ter Novo Celje (ljubeznivo nas je po gradbišču vodila kolegica Anka Aškerc iz ZVKD RS, Območna enota Celje). Goste je pritegnila kvaliteta prikazanih objektov, ki pa so vsi po vrsti v nezavidljivem stanju.

Ad 6

K strokovnim predavanjem lahko pripišemo ogled razstave *Japonski lesorezi iz zbirke SAZU*. Po razstavi nas je 30. maja vodil višji kustos SAZU Dušan Koman. Razstava v Cankarjevem domu je bila pripravljena v okviru tednov japonske kulture, razkrila pa je malo znano zapuščino arhitekta Ivana Jagra.

Strokovna predavanja je enako kot leta 2004 tudi v letu 2005 organizirala podpredsednica društva dr. Barbara Murovec. Tudi v letu 2005 so nam gostoljubje ponudili v Cankarjevem domu in nas uvrstili v svoje programe. Le pri enem predavanju so nam organizacijsko in finančno pomagali na Italijanskem kulturnem inštitutu. Predavatelj je namreč prihajal iz Italije. Dr. Massimiliano Rossi iz Firenc je 18. aprila predstavil svojo temo z naslovom *Epica dinastica e cultura figurativa nella Firenze granducale alla fine del Cinquecento*. Predavanje dr. Sama Štefanca *Beneško in nebeneško v umetnosti zgodnje renesanse na vzhodni obali Jadrana* (4. april) in predavanje dr. Stanka Kokoleta *Podoba in pomen. Sedem poganskih bogov in devet muz t.i. Mantegnovega Taroka* (9. maj) pa sta potekali v Cankarjevem domu. Je-

K R O N I K A

senski ciklus predavanj se je odvijal v novembru in ponovno ob gostoljubju Cankarjevega doma. Dr. Iris Lauterbach iz Münchna (Kunsthistorisches Institut) je 7. novembra predstavila aktualno temo: *Kunstraub und Restitution. Zur Geschichte des Central Art Collection Point in München (1945–1949)*. Do konca meseca smo bili deležni še predavanja prof. dr. Janeza Höflerja, ki nam je predstavil svoja odkritja o vojvodski palači v Urbinu, in predavanja Mije Oter, ki je razložila nova odkritja o romaniki v Stični.

Strokovna predavanja so doslej privabila veliko število poslušalcev in tako poplačala vloženi trud pri organizaciji.

Ad 7

Od konca leta 2004 ima SUZD tudi lastno spletno stran (www.suzd.preporod.net) Na spletni strani so navedeni osnovni podatki o društvu, v posebnih poglavjih pa so predstavljeni Izidor Cankar, ustanovitelj našega društva, in Cankarjevi nagrajenci. Posebna rubrika je namenjena sprotnim obvestilom, kamor radi uvrstimo tudi vabila na prireditve sorodnih društev in ustanov.

Poročilo je bilo potrjeno na občnem zboru SUZD, ki je bil 11. novembra 2005 v Kobaridu. Prisotni na občnem zboru so soglasno in ob vsesplošnem odobravanju za častna člana Slovenskega umetnostnozgodovinskega društva izvolili dr. Anico Cevc, cenjeno barokistko, dolgoletno ravnateljico Narodne galerije in vedno aktivno članico društva, ter rednega prof. dr. Janeza Höflerja, velikega poznavalca mnogim mladim umetnostnim zgodovinarjem, leta 2005 pa tudi dobitnika nagrade Izidorja Cankarja za življenjsko delo.